

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Адыгейим и Лышъхъэ дунэе форумым хэлажъэ

Я 3-рэ дунэе форумэу «Урысые энергетическэ тхъамаф» зыфиоу чъэпыогъум и 2-м къыщегъэжъагъеу и 5-м нэс Москва щыклощтым Адыгейим и Лышъхъеу Къумпыл Мурат хэлажъэ.

Хабзэ зэрэхугъезу, Урысые Федерацием ишьольтихэм япацхээр, дунэе эксперт цэрылохэр, іækыб къэралыгъохэм яэнергетическэ ведомствэхэм, дунэе, урысые энергетическэ компаиниешохэм ящахээр форумым щызэлօkex. Мыгъэ нэбгыре мини 10,5-рэ, дунаим ихэгъэгу 80-мэ ацызэхэцэгъэ компанie 200-м ехъумэ ялъыклохэр ащ хэлэжъэштых.

Дунэе энергетикемкэ зигъюлохэм, гъэстийнпхъэ-энергетическэ комплексым иотраслэхэм хэхъоныгъэ зэршэшт лъэнъико шхъаалхэм, газ отраслэм пшьэрьтэу илхэм ахэр атегушы!эштых.

«Энергетическое партнерство для устойчивого развития» зыфиорэ плenарнэ зэхэсэгъом форумым чыпIешхо щиубытшт. Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиним форумым псалъеу къышишыгъэм мэхъанэшхо и.

«Экспертхэм зэралытэрэмкэ, мы ильэс благъэхэм Азиатскэ-Тихоокеанскэ шольтихэм хэхъэрэ хэгъэгүхэми, Европэми энргиен агъефдерэм хэхъошт.

Мышкэ аперэ чэзыоу анаэ зытирагъэтэн фаер цыхъашэгъоу энергииер алекгэхэгъэны ары. Нэфэлоныр ылтапсэу, шхъэхигъеу яофшэн зэхашэн фое», — къыхигъэшыгъ Владимир Путиним.

Урысие Федерацием и Президент зэрэхигъеунэфыкыгъэмкэ, Урысиеу пшьэдэкырх хэлъэу яофхэм якlyaplэ, джащ фэдэу ильэсывэх хульгэу Европэм гүснэгъэ дыри.

«Сыд къыталоллагъеми, цыхъашэгъоу зэпхыныгъэхэр іеубитыгъе къызыфэтшынхэ, талэкэ тывэрээгъусэштэр къыдэллытэн фое», — къылуагъ Владимир Путиним.

Форумым яофхэмбээ 70-м ехъу.

щызэрахъанэу рахъухъэ. Урысие зэлүкIэгъоу «Лъэпкэ проектхэр: къэралыгъом ынааэ зытиригъэтшхэмрэ хэхъоныгъэмкэ амалэу щыгэхэмрэ» зыфиорэмкэ Урысие энергетическэ тхъамафэр рагъэжъа.

Адыгейим и Лышъхъэ къызэрэхигъэштэгъэмкэ, республикэм игъэстийнпхъэ-энергетическэ комплекс игъэкIэжын Адыгейим ихэбзэ къулыкхэм анахъеу анаэ зытирагъэтэрэ лъэнъикохэм ашыц.

«Зы лъэнъикомкэ, гъэстийнпхъэ-энергетическэ комплекс иорганизациихэм языпкытиныгъэ елъытыгъэшт яофхэр зэрэзэпифэштхэр. Нэмыкльэнъикомкэ, энергие къэкулпхэм ахгэхъохъохъенир эконо-

микэм, социальнэ инфраструктурэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэнымкэ, инвестициихэр къыхальхъанхэмкэ, микрорайоныкIэхэм ягъэпсынкэ, нэмыкль пшьэрьтхэм язэшохынкэ ишыкIэгъэ дэдэу Ѣшт. Адыгейим игъэстийнпхъэ-энергетическэ комплекс игъэкIэжын тиреспублике энергиие зыфишыкIэрэр нахьмаклэ шыгъэным япхыгъэ яофхьюхэр тишигъеу зэштэхъ», — къыхигъэшыгъ Къумпыл Мурат.

Адыгейим и Лышъхъэ зэрэхигъеунэфыкыгъэмкэ, энергииер нахьбэу къылэхъанымкэ республиком лъэбэкъу заулэ щадзыгъ. Гүшүэл пае, Урысие ишьольтихэмкэ Адыгейим аперэу мВт 150-рэ зильэши-

гъэшт электростанциеу жыкыкэ яоф зышэштэр щагъэпсы. Ильэсэр имыкызэ ашт ишын аухынт.

Адыгейим и Лышъхъэрэ ПАО-у «Россети» зыфиорэм иправление итхаматэрэ мигъэ Петербург щыкIогъэ дунэе экономическэ форумым щызэдашыгъэ зээзэгыныгъэхэм адиштэу республиком иэлектросетевой комплекс игъэкIэжынкэ яофхшо зэшуахынт.

ГазрыкIупIэхэм ягъэпсынкэ гъэхъягъэхэр зилэхэм Адыгейир ахэхъэ. Гуртымкэ республиком ипсэупIэхэм япроцент 87-м ехъумэ, къуаджэхэм япроцент 76-мэ газыр алъыгэсигъ.

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Адыгейм ихэхъоныгъэ хэушъхафыкыгъэу хэплъагъэх

Адыгейм исоциальнэ-экономическэ хэхъоныгъэ фэгъэхыгъэ зэхэсигъоу Москва непэ щыкүаагъэм Урысые Федерацием мэкью-мэшымкэ иминистрэу Дмитрий Патрушевым пэщэнгъэ дызэрихьагъ, ашт хэлэжьагъ Адыгэ Республиком и Лышьхьэу Күумпыл Мурат.

Тишъолъыр исоциальнэ-экономическэ хэушъхафыкыгъэ программэ ипроект зэхэсигъом штигүчигъагъэх.

Республикем исоциальнэ-экономическэ зытет улъякугъэнэм, ар нахышу шыгъэнимкэ ekololak эхэр кыхихыгъэнхэм афэгъэхыгъэ зэхэсигъоу, Адыгейм щызехагъэм изэфхэсигъыжхэмкэ гъогу картэр агъэпсигъ.

ыпеки зэхашгэхгээх, ахэр гъогу картэм кыщагъэлэгъуагъэх.

Дмитрий Патрушевым кынзэриуагъэмкэ, УФ-м и Правительствэ и Тхаматэ ишвэрилкээ Иофшэгъу дэкыгъоу Адыгейм щызехагъэм изэфхэсигъыжхэмкэ гъогу картэр агъэпсигъ.

«Хэхъоныгъэхэм яльэнкыо шхъягъэхэр мы тхылым кыншыгъэнэфагъэх. Республиком-кэ анах мэхъанэ зиэхэр транспорт ыкын энергетическэ зэтэгээпсихъаныгъэхэр, гъестинихъэ шхъуантэр ягъэгъотыгъэныр ыкын промышленностыр, предпринимательствэ цыкүлмэргүртимрэ, зеклонир ыкын мэ-

күмэш-кынцдэгъэжыжын комплексир», — кынчиуагъ зэхэсигъом Дмитрий Патрушевым.

Хэушъхафыкыгъэ программмэ ипроект джащ фэдэу хагъэхьагъэх псауныгъэм икъэухумэн, гъесэнгъэм, культурэм, экологиом, социальнэ фэло-фашэхэр зэшлозыххэрэм, физическэ культурэмрэ

спортымрэ альэнкыокэ кэзыгъэгушуутхэ юфыгъохэр.

«Адыгейр нэмийкхэм янэкьюннымкэ ильэхэм ахэгъэхъогъэннымкэ, лъепкэ проектхэм къахиубитэр юфыгъохэр икъоу зэшлозыххэр тэгъеуцх. Мы юфшэнымкэ мэхъанэшо зиэр федеральнэ гупчэм кындуригъэштэнэр ары. УФ-м мэкью-мэшымкэ и Министерствэ шуагъе кытэу тызэрдэлажъэрэм ихьатыркэ Адыгейм нахь псынкэу хэхъоныгъэ ёшынным фэлорышшэйт юфыгъохэр дгъэнэфагъэх. Гъогу картэм ипроект хагъэуцоным пае шольырим игукъэки 150-рэ фэдэз къагъэлэгъуагъ. Ахэр лъэнкыю постэуми афэгъэхыгъэх ыкы Адыгейм щыпсэухэрэм ящылакэ нахышу шыгъэнным тэгъэпсихъагъэх», — кынчиуагъ Күумпыл Мурат.

Урысыем мэкью-мэшымкэ и Министерствэ тхылым ипроект хэплъэнхэу федеральнэ гъэцэклэхэд хабзэм икъулыкъухэмрэ зышлозышшэгъонышт организацехэмрэ афигъэзагъ.

Газыр гъэстыныпхъэкыгъэ зэрагъэфедэрэм зырагъэушъомбгъущт

Тыгъасэ дунэе форумэу «Урысые энергетическэ тхамафэр» зыфиорэм Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхаматэ игуадзэу Дмитрий Козак зэлукэу щызехищгэгъагъэр зыфэгъэхыгъэр газ гъэстыныпхъэм зегъэушъомбгъущтимкэ Иофтхъабзэхэм язэшлхын ары. Адыгейм и Лышьхьэу Күумпыл Мурат ашт хэлэжьагъ.

Инфраструктурэм хэхъоныгъэ егъэшшыгъэенным, газ гъэстыныпхъэмкэ Иоф зышлэхт техникиэр нахьыбэ шыгъэним, ашт фэдэ гъэстыныпхъэм техъанхэм кэгъэгушуу-тъэнхэмкэ Иофыгъо гъенэфагъэхэр зэшлозыххэм, инвесторхэр ашт кыхихэлжээнхэмкэ амал дэгүүхэр ягъэгъотыгъэнхэм альэнкыокэ шольырье щытхэм атегуучигъагъэх.

Адыгейм и Лышьхьэу кызыэрхигъэшгэйхэмкэ, зэпын имылэу автотранспортнэ газ гъэстыныпхъэмкэ Иоф ышшэним пае хэгъэгум ишаажхэм кынчэуцугъэ шольырльхэм язэшлхынкэ Иофтхъабзэхэм гъенэфагъэхэр зэрахьэх.

Непэ экономикэм ылъэнкыокэ щылэ амалхэм ашт фэдэ гъэстыныпхъэм техъанхэм тэгъэпсихъэгъэ

Иофтхъабзэхэр зэшлозыххэмкэ лъэпсэ гъэнэфагъэхэр кытэх. Чыюопс газымкэ Иоф зышлэхрэ автомобилхэм яччагъэх ильэс къэс Адыгеймкэ нахьыбэ мэхъу. Ашт нэмийкэу цыфхэр зезэшхэрэх автобусхэм япроцент 75-м фэдизмэ газ гъэстыныпхъэмкэ Иоф ашлэ, адрэхэм — дизелымкэ.

«Мыщ фэдэ гъэстыныпхъэм епхыгъэ Иофтхъабзэхэр нахь тэрэзэу зэшлозыххэмхэм пае республикэм ихэбээ кылукъухэм федеральнэ гупчэм гъуснгыгъэ пытэ дыряя», — кыхихгэшгэйх Күумпыл Мурат.

Гүшүэлм пае, программэ гуадзэу «Развитие рынка газомоторного топлива» зыфиор Урысые Федерацием икъэралыгъо программмэ «Энергетикэм ихэхъоныгъ» зыфиорэм

епхыгъэу щытым хэлэжъэнхэм пае шольырхэу кыхихгэхэм Адыгейр ахэфагъ. Джащ тетэу газ гъэстыныпхъэм епхыгъэ фэло-фашэхэр зэшлозыххышт станциехэм яччагъэ нахьыбэ хъуным республикэм кильгэгушуунхэ юльэхышт. Мы программэм хэлэжъэнхэ зыхыкэ, къэралыгъо юлыгъу къаратышт, чыюопс газыр зыщарагъэхьоштхэ посэуалъэхэр нахьыбэ шыгъэнхэм пае инвесторхэм мылькоу агъэклодырэр афальэгъужышт. 2019-рэ ильээс ыкылэхэу ашт — Мыеекуапэрэ Тэхүтэмийн къуаэрэ аашашышт. 2024-рэ ильээс ыкылэхэу ахэм яччагъэхээ 8-м нэсышт.

Адыгэ Республикэм и Лышьхьэу пресс-къулыкъу

Чъэпьюгъум кIэу къыздихъыгъэр

Ахэр пенсиехэм ашыщхэм, банкхэм чыфэхэр кызэратахэрэм, хаклэшхэм ягэпсын, бюджетым епхыгъэу Iоф зышхэрэм ялэжьапкэ, хэбзэаххэм, хыкумхэм, нэмикхэм афэгэхыгъэх.

Къахэхъошт

Дзэм ыкы правэухумэко органхэм кулыкъу ашызыхыгъехэм япенсиехэм проценти 6,3-рэ къахэхъуагъэу мы мазэм къаратынэу рагъэхъагъ. Аш фэдэе пенсие кызфаклохэрэм ашыщых хэгъэгу клоц Iофхэмкэ Министерствэм, Росгвардием, щынэгъончъэнэмкэ Федеральна кулыкъум, ФСИН-м, МЧС-м, мэшогъекосэ кулыкъум, таможен-

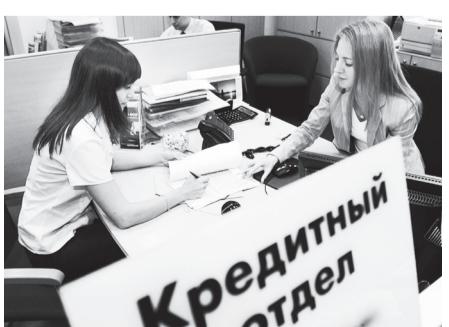
нэ органхэм, фельдъегерскэ кулыкъум, дзэм ыкы нэмикхэм ахтыгъэхэр. Зэклемки нэбгырэ миллионы 2-рэ мин 600-рэ аш фэдэу Урысюем ис. Гуртымкэ льытагъэу, ахэм япенсие зэрэхъууштыр сомэ 26200-рэ.

Бюджетым епхыгъэу Iоф зышхэрэм ялэжьапкэми чъэпьюгъу мазэм и 1-м къышыублагъэу къахэхъошт. УФ-м Iофшэнэмкэ и Министерствэ кызэритгъэмкэ. Президентим ижъонигъокэ унашо къадыхэхъуагъэу зилэжьапкэ къамылтигъагъэхэр ары джы индексацие зыфашыщхэр. Аш пэуагъэхъашт мылькур федеральнэ бюджетым къадыхэхъуагъэ. Пстэумки нэбгырэ миллионы 2 фэдизмэ ялэжьапкэ къыххэхъоштыр процента 4,3-рэ.

Нахь къагъэпхъэшштых

Банкхэм чыфэ (кредит) кызэратахэрэм шапхъэхэр чъэпьюгъу мазэм и 1-м къышыублагъэу нахь къагъэпхъэшштых.

Нахьпекэе банкхэм янахьыбэм чыфэу яолтагъэм мазэм кылакхъэрэр зыфэдизири, нэмикхэм къаихыгъэу чыфэ тельими къыда-мыльутэхэу, кредит къыратыщтыг. Джы аш фэдэе фитиынгъэ щылжыщтэп. Шэпхъакэу куячэ зиэ хуугъэхэм кызэрэдальтагъэмкэ, пстэумки зэххэубытагъэу мазэм гъотеу илэмрэ нэмикхэм къаихыгъэу чыфэу

ытыжырэмрэ ыпэралшиэу зэпагъэу цущтых. Чыфэр кылакхъэрэм ипроцент 50-м шокы зыхыкэ, банкын кредит къиритыщтэп.

Урысюем щылсэухэрэм банкхэм чыфэхэр къазерааххэрэм, зыфемытыжэу кынигъохэм аххъагъэхэм, аш ыпкэ къиклэу зигъот маклэхэм ашыщ хуугъэхэм япчагъэ аужыре ильэсхэм хэпшыкэу хэхъуагъ. Ар кызэтырагъэуцоним, чыфэхэм къахэмкылжышшурэр нахь маклэ хууным афэш пашэхэм мыш фэдэ шапхъэхэр къаупшысигъэх.

Хэбзэаххэр нахь маклэу

Ильэсэу тызхэтэир кызихыгъэу кылакхъяблагъэу товар зузыгъэхэрэм е фэло-фашэхэр зыгъэцаклэхэрэм ахэм ауасэ тырагъаххорэм пае процент 18

— 20 хэбзэаххэр (налог на добавленную стоимость) аты.

Чъэпьюгъум и 1-м аши зэхъокынныгъэхэр фэххуугъэх. Пхъэшхэ-мышхъэхэмрэ цумпэхэрэ ауасэ къеихышт, пальмовэ дагъэр зыхалххэрэ гъомылапхъэхэр къэлэпштых. Джаш фэдэу хэбзэаххэр кызэрэргэхъыгъэхэм ишуагъэкэ тэ тимэхъумэш хъизмэтишланлэхэм алэжырэм хагъэхон амал ялэх хуунэу, аш мылькоу тырагъэхэдэрэм кылжыкэмэ, ыуаси хагъэхыщту ары зэралорэр.

Хыкумыхъыгъэр щыл хъущтых

Хыкумым рихъухагъэу джыри куячэ зиэ мыхыгъэу хэпльэнэу (апелляционная инстанция общей юрисдикции) ыкы хыкумым рихъухагъэр ыуплэхъуынш, ар законым дештэмэ, хаями хэукъоныгъэ илэмэ зыгъэунэфыщ (кассационная инстанция общей юрисдикции) хыкумхэр щылэхъущтых.

Законым кызэрэшьидэлтыгъэмкэ, а хыкумхэр субъектым ихыкумхэм ыкы ахэм арагъапшэхэрэм ашштых.

Хаклэш щылгъэпсын үфитыжъэп

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм хаклэштэу (хостел) къашызэуаххэрэм япчагъэ аужыре уахтэхэм льэшэу хэхъуагъ. Ахэм чыфэу ачлэсхэм гумэкыгъохэр мымаклэу къафахыщтыг.

Джы псэуплэ Кодексым зэхъокынныгъэу фашыгъэхэм фэтэрыбэу зэхэт унэм хэт псэуплэ хаклэш щылгъэпсын уфимытэу кыштэ. Аш мыпсэуплэ (нэжиле) статус илэу бгээпсэжыгъэхэм ыкы ар апарэ къатым тетэу, хэвшхъафыгъэу чэхъялпэ илэмэ ары хаклэш пшын зыплэхыщтыг.

Аш фэдэ шапхъэхэм мы бизнесым иягъэ льэшэу рагъэхыщтэу, зеклуу къиххэхэрэм япчагъэ кылжыкэштэу

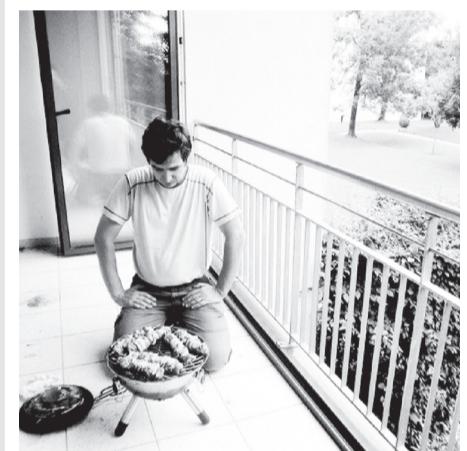
аналитикхэм ашыщхэм альятаагъ. Нэмикхэм фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ачлэсхэм яфитиынгъэхэр нахь къэххумагъэ мэххуухэу ары зэралорэр.

Аш нэмикхэм...

Зигугуу къэтшыгъэ льэнэхъохэм анэмикхэм зэхъокынныгъэхэр афэххуугъэх. Гүшүэлээ пае, мы мазэм и 1-м къышыублагъэу балконым лыщылжыжъэн е машо горэ щылжээхъэштэп. Кинотеатрэхэм кино къагъэлэхъо-

нэу рагъэжъэним ыпеклэ машо къэххуугъэу ашкэ макъэ къагъэу-гъэмэ, зэрэзкюштхэ шапхъэхэр чыфэу кылжэхъагъэхэм алъагъэл-сынхэ фае.

Чъэпьюгъум и I-м къышыублагъэу сымэджэхэм сымэдже хылыгъэу къаращалэхэрэр апарэ къатым тырагъэгъольхъан фае шапхъэ щылэ

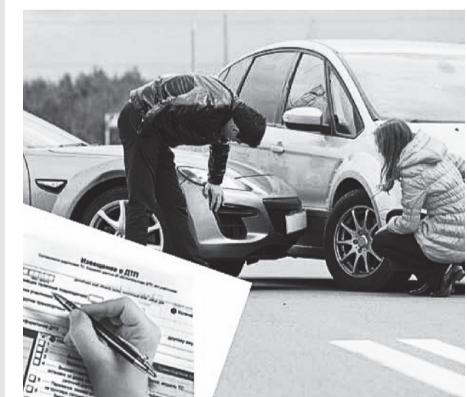

хуугъэ. Ошэ-дэмшэ Iоф къэххуугъэмэ, нахь псынкэу члашышунхэм пае ары законым кызэрэшиорэр.

Гъогум хуугъэ-шагъэ къытхехууха-гъэмэ, ГИБДД-м инспекторхэм укъямыдже, тхылхэр зэрэбгээпсы-штхэ шыкэми зэхъокынныгъэхэр фэххуугъэх. Автомобилхэм анэмиклээ зыпари мыфыкуагъэу, ОСАГО-м иполис лъэнкыуитлими айгымэ, инспекторхэм укъямыдже европро-токолир зэхэбгэуцон джы уфит.

Ioшшэнэмкэ Кодексым зэхъокынныгъэу фашыгъэхэм мы мазэм куячэ ялэх хуугъэ. Джы чыфэу Ioшшланлэм илтэй зыгъэпсэфыгъо уахтэхэм зэрэлжыгъэу эхэрэлжээ зэхэбгэуцон джы уфит.

Зыгъэпсэфыгъо уахтэхэр ымуухы-зэ чыфыр къыдащыгъэхэмэ, мафэу кыфэнагъэхэр ильэсэир илжилээ ежэ зыщифэе уахтэхэм ратыжынхэ в кылжэхъохэрэ ильэс-сим изыгъэпсэфыгъо фыхагъэхъа-жынхэ фае.

**НэкIубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ХҮТ Нэфсэт.**

МЭКҮМЭШ ХЪЫЗМЭТЫР

Гъэтхасэхэр Іуахыжых, пхъэныри рагъэжъагъ

Адыгейм ичыгулажхэм гъатхэм хальхэгъэгъэ лэжыгъэр мы мафэхэм Іуахыжы, бжыхыасэу къэкторэ гъэм аложыщхэм яхэлхьани рагъэжъагъ.

АР-м мэкү-мэцымкэ и Министерствэ тызэрэшигъэгъоза-
йэмкэ, тыгъэзэм иухыжын
ыкэм рафыллагъ. Пстэумкы
гектар 48600-у хальхэгъэгъэм
42828-р хагъэкыгъ. Зы гекта-
рым, гуртымкэ льытагъэ.

центнер 18,6-рэ къирахыззэ,
тонн мин 80 фэдиз къаугъо-
ижыгъ.

Соө къэнагъэри бэп. Зэктэумкы
ар гектар 8747-рэ хувьшты-
гъэ, 6888-р Іуахыжыгъах, къи-
рахыгъэр тонн 11631-рэ мэхъу,

Гъэтхэсэ натрыфым гектар
31422-рэ рагъэубытгъагъ. Аш
щыщэу 19425-р ары Іуахыжы-
гъэр. Гуртымкэ льытагъэу, зы
гектарым центнер 33,1-рэ къи-
рахыжы, тонн 64261-рэ къау-
гъоижыгъ.

Шэуджэн районым ичы-
гулажхэм гъэтхэс лэжыгъэ-
хэм ялохын аз ыухыгъ. Ты-
гъэгъээ гектар 9431-у халь-
хэгъагъэри, натрыф гектар
3100-ри аложыгъах. Тыгъэгъ-
зэм зы гектарым, гуртымкэ
льытагъэу, 18,4-рэ къирахыгъ,
тонн 17400-рэ аугъоижыгъ.
Натрыф гектарым гуртымкэ
центр 34-рэ къытагъ, тонн
10540-рэ мэхъу къаугъоижъэр.
Хэтэркыл, къэбжьеу, нашеу,
хъырбыдзэу хальхэгъагъэри
мы районым щыуахыжыгъах.

Аш ыуж бэкэе къинхээрэп
Красногвардейскэ ыкы Ко-
щхэблэ районхэр. Ахэм ячы-
гулажхэм соөх хальхэгъагъэри
Іуахыжыгъах, тыгъэгъазэмрэ
натрыфимрэ ялохыни гүнэм
рафыллагъ.

Гухэкли, гъэрекло фэдэу
мыгын огъум гъэтхасэхэм иягэ-
лъешэу аригъэкыгъ. Аш ыпкы
къикылкэ мы культурхэм къа-
рахыжынэу зыщыгъуыгъагъэ-
хэм лъешэу къыщыллагъ, ыгъэ-

кодыгъапэхэри ахэтих. Мэкү-
мэцымкэ Министерствэм къы-
зэрэщауагъэмкэ, огъум зэ-
рарэу къыхыгъэр къалытэхэй.
2020-рэ ильесим аложынэу
бжыхэсэ гектар мини 109-м
еху апхын гүхэль ял тичы-
гулажхэм. Аш инахыбэр,
гектар 87751-р коцым рагъэу-
бытышт, 12204-м хээр халь-
хьашт, гектар 246-м тритикапер
тырапхъэшт, рагсым гектар
9119-рэ рагъэубытн гүхэль ял.

Агъэнэфагъэм щыщэу гектар
73081-рэ мы уахтэм агъэхы-
зырыгъах, пхъэныр езыгъэжы-
хэхэри щылх. Бжыхэсэ хъэм
ихэльхан нахыбэу хагъэкыгъ,
ипроцент 40 фэдиз апхыгъ,
коцым ихэльхан мэфэ зытлу
хүгъэ зырагъэжыагъэр. Мини-
стерствэм тызэрэшигъоза-
гъэмкэ, ом ымыгъэохуухэмэ,
бжыхыасэхэм яхэльхан чы-
пьюгыу мазэм и 10-м шомыкыл
аухынэу ары пэшорыгъэшэу
зэрэгэнэфагъэр.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Республикэм шыпсэухэрэм арагъэлъэгъугъ

Іоныгъом и 28-м УФ-м и Гупчэ банк и Кыблэ
гъэорышлэпэ шхьаалэ АР-мкэ и Лъэпкь банк ипчэхэр
цыфхэм къафызэуихыгъэх.

Нэбгырэ 200-м еху йофхьабзэм
къеклонлагъ. Блэкыгъэ ильесим егъэп-
шагъэмэ, нэбгыри 100 фэдизкэ мыгъэ
къеклонагъэр нахыб.

Адыгейм банк йофыгъохэр къызэрэ-
шежьагъэхэр, финанс фэло-фашэхэм
хэхъоныгъэу ялхэр, Зэйк биометриче-
скэ системэм йоф зэришлэр, нэмыкхэри
пстэуми альэгъун амал ялагъ.
Мыгъэ онлайн шыкылкэ мыгъэ
зызэратхыгъэм ишүаугъэ къеклонагъэр, аш
къыхэлкыл яофхьабзэм къеклонагъэхэм
япчагъэр нахыбэ хүгъэ. Республиком
икъэралыгъ хабэз иофыгъэхэм, ныб-
жыкылхэм, къэлэцыкхэм ян-ятехэр
ягъусэхэу, зынбжь хэклотагъэхэм, къэ-
лэдэжаклохэм, нэмыкхэм банкын йоф
зэришлэр ашлогъэшлэгъонэу къаплы-
хагъ.

— йофхьабзэм къеклонагъэхэм

банкым йоф зэришлэр зэраргъэлэгъу,
финанс фэло-фашэхэр зэраргъэзекштэх
хэм къаклэупчагъэх, щынэгъончэу ахэр
зэраршытхэм зыщаагъэзогъ. Тапэкли
шынэгъэу къызлэкагъэхагъэр агъэ-
федэнным тыщегуы, — къыуагъ УФ-м
и Гупчэ банк и Кыблэ гъэорышлэпэ
шхьаалэ АР-мкэ и Лъэпкь банк ипашэу
Сергей Самойленкэм.

Ахьщэр къызэрэху, ахьщэ нэпцыр
къызэрэпшлэштыр, платежэ картэхэр
щынэгъончэу зэрэбгэфедэштэх зэлжэл
къеклонагъэхэм къафалотагъ. Ныбжык-
хэм финанс джэгуклэхэр, мастер-класс-
хэр, зэнэкъокхэр афызэхашагъэх.
Урысъем театрэм и Ильэс зэрэшагъэ-
нэфагъэм къыдыхэлтэгъэу «Магия театра»
зыфиорэ къэгъэлэгъонир Банкым къе-
клонагъэхэм апаюхыгъ.

(Тикорр.).

Машлом щыухъумэгъэнхэм фэшI

Сабыибэ зэрыс унагъохэу Адыгейм щыпсэухэрэр
машлом щыухъумэгъэнхэм паө аш зыкыштагъэмэ,
макъэ зэрараагъэшт пкыгъохэр афагъэуцух. Ахэр
апэу зэрратыхэрэр унэгъо йужуухэу щыэнэгъэм чылпэ
къин ригъэуцуагъэхэр ары.

Урысъем и МЧС Адыгэ Республикомкэ и Гъэорышлэпэ шхьаалэ
ипашэу Александр Зыбкинырэ АРО
ВДПО-м (ежхэм яшоигъонигъэкэ
зэхашгэгъэ республикэ мэшлэгъэлэсэ
обществэм) иэшхъэтетэу Юрий Бой-
камэр поселкэу Севернэм дэс сабы-
ибэ зилэ унагъо щыллагъэх. Мыш зыр
зым нахь щыллагъо сабыи 7 ѡлсэу.

Mashlor щынэгъончэным имызакъоу,
нэмык щынэгъэ ѹофыгъохэу зыгъэ-
гумэцыкхэрэмкэ іэшхъэтетхэр къэлэ-
цыкхубэ зылпурэ ным дэгушыгъэх,
игумэкл-гукалахэр зэраргъэшлэгъэх.
Бзыльфыгъэми анаэ къызэратетым
ыкыл іэпэлэгъу зэрараагъэштэгъэмкэ
«тхашуугъэлэгъэ» къариуагъ.

Мы мэфэ дэдэм мэшлэгъэлэсэ куль-
кыум инспектор электрогучычым,
хъакум ыкыл йугъоикылпэ язытэт

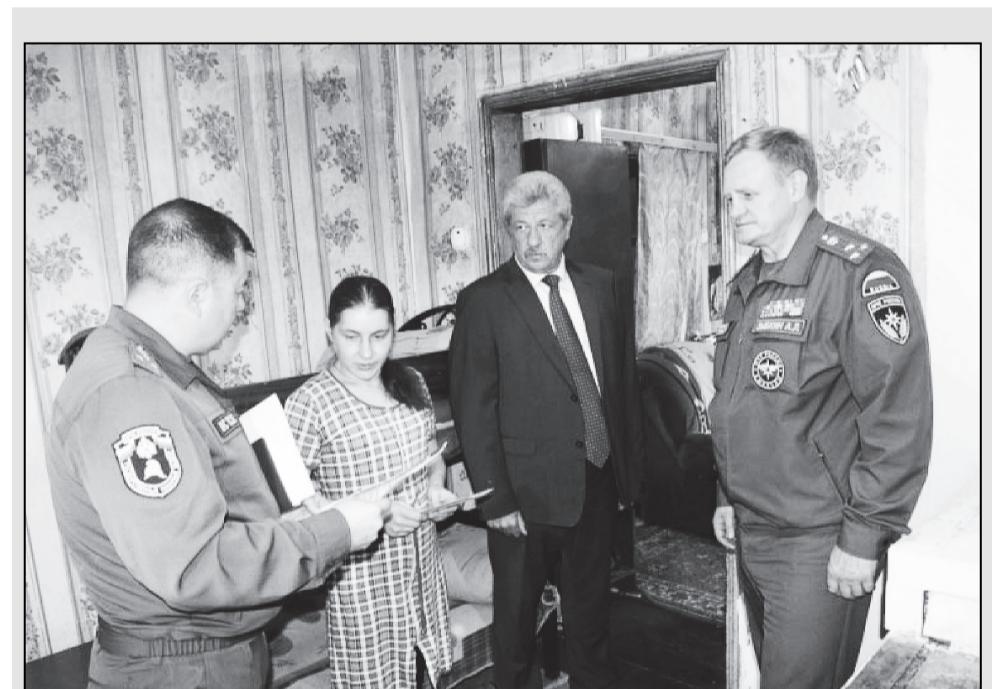
ыуплээкүгъ, ВДПО-м илъыкло мэкъэ-
гүхэхэр афыхигъэуцуагъэх.

Йофхьабзэм ыкыл мы пкыгъохэр
зэрэбгэфедэштэх шыллагъэр афалотагъ.
Узыгъэгъозэрэ тхыгъэ тхэлэвэу машлом
зыкыымыштэнхэмэ пшлэн фаехэр
зэрэтихэр аратыгъ.

Зэлжэлэгъум икъэхэм сабийхэм
іэшлэ-ішлэ шүхъафтыхэр аратыгъэх,
къэлэцыкхэм агъэгушуагъэх.

Мы ѹофыгъор зыщыкыуагъэр муни-
ципальнэ образованиеу «Мыекъопэ
районыр» ары, тапэкли нэмыкхэм
и ѹофыгъор ашылъагъэлэшт. Анахь
мурад шхьаалэу ялэр унагъохэм мэшлэ-
гумэцыкхэрэм ашыгъэлэгъэштэгъэнэр,
тхамыкхэм сабийхэм зилэ
унагъохэр ашыухъумэгъэнхэр ары.

(Тикорр.).

ШІокI зимиI Э пшъэдэкI йыжыр арагъэхы

2019-рэ ильесим уголовнэ, гражданска, арбитражнэ ыкIи административнэ юф анахъ инхэу Адыгэ Республика м ихыкумхэм зэхафыгъэхэм афэгъэхыгъэ брифинг джырэблагъэ Адыгэ Республика м Прокуратурэ щыкIуагъ.

Юфхъабзэм хэлэжьагъэх прокуратурэм уголовнэ-хыкум отдел ипащэ игуадзэу Алексей Пожидаевыр, гражданска ыкIи арбитражнэ юфхэм язэхэфынкэ прокурорым илэпIэгъоу Александр Яриджановыр, журналистхэр.

А. Пожидаевым кызыэриуагъэмкэ, мы ильесир кызыихъагъэм кызытиублагъэу къэралыгъо гъэпщынаклохэм, республике хыкумхэм, уголовнэ юфу зэхафыгъэхэм прокурорхэм адьраягъэштагъ. Бзджэшлагъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 1120-м альэнкъюкэ уголовнэ юф минийн ехүуме ахэлтагъэх. Къэралыгъо гъэпщынаклохэм яшьэрылтыр лажъэ зиIехэм юлокI зимиI Э пшъэдэкI йыжыр арагъэхыныр ыкIи уголовнэ хыкум зэхэфынхэм хэлажьэхэрэм яконституционнэ фитыныгъэхэр къаухумэнхэр ары. Ашкэ прокурорым щысэхэр кыыхыгъэх. ГущыIэм пае, цыфхэм ялах хэльэу къатыбэу зэтет унэхэм яшынкэ гъэпщагъэ зезыхъэгъэ хбульфыгъэр Тэхьутэмькэе район хыкумым ыгъемысагъ. Хыкумым зэригъеунэфыгъэмкэ, 2013-рэ ильесим юныгъом кызыгъэжайгаагъ 2014-рэ ильесим шышхъэйум нэс мы районным щыпсэурэ хбульфыгъэм псеольшынхэм ыльэнкъюкэ

фитыныгъэ къезитырэ тхапэр имыIэу поселку Яблоновскэм къатыбэу зэтет унэ щигъэпсынэу ариозэ, пэшорыгъэш щэфын-щэжын зэзэгъынгъэхэр нэб-гыртифынэ адишыгъ. Гъэпцла-клом унэр ышын гухэль имыIэу сомэ миллиони 8-рэ мин 750-рэ хуурэ ахьщэр цыфхэм къалихыгъ. Хульфыгъэм лажъэ илэу хыкумым ыльтигъэ ыкIи ильеси 3 хапс тырильхъагъ.

АР-м бизнесим зытегъэу-шьомбгүгъэнхэмкэ гъэпцлагъэ хэльэу сомэ миллион 55-м ехъу зытгыгъугъэ хбульфыгъэр Мые-къюэ къэлэ хыкумым ыгъэмысагъ. Хыкумым ышыгъэ унашьомкэ аш ильеси 7-рэ мэзи 6-рэ хапс тырильхъагъ. Гъогурыкъонир щынэгъонч-хэным ыльэнкъюкэ республике прокуратурэм хэбзэгъэцугъэр дэх имыIэу зэригъэцакIэрэм къыхэкъыкэ, ештуагъэу машинэ 1усыгъэ водителхэм, ыпэки мыш фэдэ бзэджешлагъэмкэ агъэмисагъэхэм пшъэдэкI йыжыр арагъэхырээр агъэльшэн альэкъыгъ. Уголовнэ юфхэмкэ хыкум коллегиум республикэм щын нэбгырищэм пшъэдэкI йыжыр атирильхъагъэр АР-м и Аппшэрэ хыкум зэбильхъужыгъ, лажъэ зиIехэр хапсум дэсшытыхъ.

А. Яриджановым кызыэриуаг-

гъэмкэ, цыфхэм яфитыныгъэхэр зэтегъэуцожыгъэхэнхэм епхыгъэ юфыгъохэр прокуратурэм инэпльэгъу ригъэкъихэрэп. Мы ильесим прокурорхэм ядэо тхыль 430-м ехъоу сомэ миллиони 6-м нахьыбэм яхыгъэхэм республикэм хыкумушыгъэр ахэлтагъэх. Ахэм ашыщэу дэо 87-м ехъур цыфхэм япсэуплэ фитыныгъэхэр зэтегъэуцожыгъэхэнхэм, 32-р тывкызыуцухъэрэ дунаир ыкIи 90-р цыфхэм яфитыныгъэхэр къэхуумэгъэнхэм афэгъэхыгъэх. Прокурорхэм зэфхысигъэу ашыгъэхэм къапкырыкъихээ республикэм хыкумушыгъэр юф 328-мкэ

унашьохэр ашыгъэх. Джаш фэдэу цыфхэм яфитыныгъэхэр зэтегъэуцожыгъэхэнхэм, анахъу социальнэу мыхуумэгъэ цыфхэм, прокурорхэм анаэ тырагъэты.

ГущыIэм пае, зэдохэрэмрэ я 2-рэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ зиIэмрэ рентэм ыльэнкъюкэ зэдашыгъэ зэзэгъынгъэхэр укъожьгыгъэнхэм епхыгъэ апелляцием АР-м и Аппшэрэ хыкум хэплъагъ. Хыкумым зэригъеунэфыгъэмкэ, рентэм ыльэнкъюкэ ю зыхэмэиль зэзэгъынгъэу ашыгъэхэм къыгъен-нафэштыгъэ зэдохэрэм сэ-къатныгъэ зиIэу мы районным

щыщыр опсэуфе ышхыщтым, щыгыщтым, ишыкIэгъэштээзэгъу уцым зэрэшимигъэкIэштхэм, иунэ зерисыщтым алае сомэ мин 600 ритыгъ. Арэу щытми, зынбжь хэктотээз бзыльфыгъэ сэкъатым ифэо-фашIэхэр зэдохэрэм икью фицэцэлгэхэп. Хыкумым иапэрэ инстанции ышыгъэ унашьом дыримыгъаштээ зэдохэрэм АР-м и Аппшэрэ хыкум зыфигъэзагъ. Юфым икIэрыкIэу зыхэпльэ нэуж хыкумым иапэрэ инстанции иунашьо Аппшэрэ хыкумым кыгъэнэжыгъ ыкIи зэдохэрэм бзыльфыгъэм исомэ мин 600-р кырыригъэштэжыгъ.

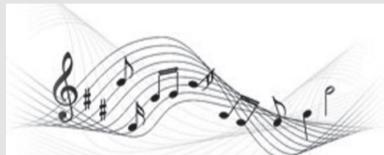
Джаш фэдэу зынбжь имыку-гъэхэм япсэуплэ фитыныгъэхэм якъэхуумэн епхыгъэ юфшэнхэр прокуратурэм льеэгъэкъутах. Ны мыльку капитальр кызызэлгэхъянхэм хабзэу пыльтагъ аукью бэрэ кыхэкъы. ГущыIэм пае, мы лъэнкъюкэ Мые-къюэ прокуратурэр дэо тхыль 17-мэ ахэлтагъ ыкIи зэхафыгъ.

Лъэнкъю зэфшхъафхэмкэ джыри юфшэнхэр лъагъэкъутах.

Юфхъабзэм икIэхум жур-налистхэм яупчIэхэм джуапл игээлтэгъэхэр прокурорхэм къаратыжыгъ.

КИАРЭ Фатим.

Нэтыхъуае ильес 95-рэ зэрэхъурэм ипэгъокI «Орэдыр о зигъэгъус»

Усаклоу Жэнэ Кырымызэ «Орэдыр о зигъэгъус» ыуагъ, аш демгэштэнэу щытэп.

Ижыкэ кызыгъэжъягъэу хэтырэ цыф лъэнкъи орэдыр кыдеклокы. Лыбланхэм, Родинэм, къудажэм, ныбжыкIэхэм яшулъэгъу кыриотыкIэу орэдьбэмэтишыIэнгъэ ташыIокэ.

Непэ сыкыытегущыIэштээр орэдэу «Оры, о зыр ары сэ сипытэПагъэр» зыфиорэр ары. Ар афэгъэхыгъ цыфым ишулъэгъу, ишыIакэ, гъогоу къыклюгъэм, пүнгэгъэм, цыфыгъэм.

ГущыIэхэр зытхыгъэхэр Меркицкэ Рахьмэтэрэ Къэзэнэ Юсыфрэ, орэдьшьор хээыхыгъэр орэдьлоу Хүт Рустам.

Оры, о зыр ары сэ сипытэПагъэр

ЩыIэнгъэм гъогум инэу тышызэридзагъ, Къини хъяри тызэгъусэу аш щызэпшытчыгъ. Зэдэтпүгъэх тикIалэхэр дахэу, шэфы цыкIоу, Къахэгъэгъэп емыкIуша тышыулытхъанэу.

КъакIэхъуагъэх пхъорэлф цыкIухэр хуулхъа, нэшло-гушлоххэр,

Тадэжь къакIох тисабыйхэр ренэу тагъэгушлоу. Ахэр ары гупсэ-гупсэу тызыфышиIагъэр, Хъаулыгъ къинэу тхуулгъэр, тызэрэлэжъагъэр.

Тикъаруу къизэрихъэу тызышхъамысъжъэу, Тшыгъэ уни тычIесиIэу, тышыуунэгъонэу.

Къэдгэгъэгъэх зэпэутэу тыдэмышихъахыгъэу, Чыгхати, сэнэшхъаби тадэлбэенэу.

Тызэдештэу, тызэготэу, тызэфэсакъыжъэу, Тыквэсигъ тигъогу цыпэ тлапэр зэкэдзагъэр. Цыф тиягъэ едгэгъэгъэп, мыхъун гори тшыгъэхэр. Къэдгэшлагъэри тшыомакIэп, ехъуми тилыен.

2019-рэ ильесим юныгъо мазэм къуаджэу Нэтыхъуае ынбыжь ильес 95-рэ хуугъэ. Аш фэгъэхыгъэу шулахтынэу Меркицкэ Рахьмэт орэдьр чылэм ритыгъ.

Совет хабзэм ильэхъан еджахъэхэу, гъэсэнгъэ зиIэхэр нэмыкI къалэхэм, станицхэм, къутырхэм, чылэхэм юф ашIэнэу хабзэм ыгъаклоштгъэх. Ахэм ашыщэу хуугъэ Меркицкэ Ибрахымэ. Институтуу къызеехум, прокурорэу, судьяу районьыбэмэ юф ашишагъ. Коцхъэблэ районым иунагъо лъалсэ щидэгъ. Щытхъуцлабэ зиIэ Меркицкэ Ибрахымэ ильэпкIэ, илакъюкэ Натыхъуае щыщ. Ар къэзэшыпкъэжыре тхыль «Мой аул Суворово-Черкесский — Натухай» зыфиорэр 1989-рэ ильесим нэтыхъуае хяхылгъэу къыдигъэгъигъ. Ибрахымэ нэтыхъуаехэр зы мафи щыгхуупшагъэхэп, ежь фэдэхэу икIалэхэм чылэ цыкIур шу аригъэлэгъуу. Ар къеэшыпкъэжы Меркицкэмэ янысэу Рахьмэт орэдьр къоджэдэхэм къизэрихъэу.

Сыд фэдизэу уикъуаджэ упэчыжъэми, укъызшхъуугъэу, узшалуугъэр пшыгхуупшэнэу хуурэп. Орэдь асуыгъэр чылэм дэс цыфхэм агу рихыгъ, ягопагъ.

ТиньжыкIэхэм ямашинэхэм орэдьр къарэуки, уедэу зэпштии уеэшшырэп. НыбжыкIэхэм орэдьр агу зэрэрихыгъээр лъашэу тигуап. Ар адыгэ радиом ифонотекэ хэль. НыбжыкIэхэм «шулъэгъуныгъ» зылоу куохэрэр, непэ къэзэшхэхэу, неущ зэхэкIыжхэрэр а орэдым едэлхэмэ, шулахъуныгъээр зыфэдэр, аш уасэу илэр къагурыонки хүн.

Меркицкэ Рахьмэт гъусэ фэхьуугъэхэу орэдым щыIэнгъэ зытхыгъэхэм цыфхэр афэрэзэх, афэхъоххуу, Рахьмэт «Опсэу!» етэо.

ХЬАХЪУРЭТЭ Свет.

Нэтыхъуай.

Налбай ыццэ еджапэм фаясыгъ

Блэкыгъэ бэрэскэшхом (ноныгъом и 27-м) Төүцожь районымкээ Къунчыкъохъаблэ цыф зэхэхъяшхо щылагъ.

Зыфэйхъягъагъэр къуаджэм икэлэ пүгэй, ткью республикэхэм ямызакъо, лэкыб къэралхеми, Урысыеми итхыгъэхэмкээ дэгэй ашызэльашаэр усаклоу, тхаклоу, драматургэу, журналистэу, ыпсэ пэтыфэ гүнэнчэу шу ыльэгъуштыгъэ ильэпк халалэу фэлэжъэгъэ, пэсашэу зидунай зыхъожыгъэ Къуекъо Налбай ичилэ цыклюдт гурит еджапэм ежь къуухыгъагъэм ыццэ фэусыгъэнэры.

Мэфэк шууашэ илэу рагъеклокыгъэ зэлукээм цыфэу къеклонлагъэм ибагъэ пльэгъулемэ, Къуекъом иоффшагъэхэм осэшхозэрашаширээр къыбуруйонэу щытыгъ. Зибэдэдагъэр хякъэхэр ары. Ахэр къарыкыгъэх Шытхалэ, Краснодар, Мыекуапэ. Къоджэдэсхэри багъэх. Анахьгуалэ тщыхъугъэр районым ипащхэм иофтхабзэм мэхъанэшхозэрашаширээр ары. Район адмиинистрацием ипащэу Хъачмамыкъо Азэмэт тгогу төхъан фэгъэмэ, уахъте къыхигъэки, къеклуагъ, игудзэхэу Хъэдэгъэлэ Мариетрэ Бэгъушэе Борисээрэ къыгъанэхи кложыгъэ. Щылагъэх районым инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Пчыхъалыкъо Аюби, Джэдэхъэблэ чыпэ коим ипащэу Уджыху Алый.

Хэдгэунэфыкы тшоигъу Төүцожь районым ипащэу Блэгъожь Налбай усэкошхом ыццэ еджапэм фэусыгъэнэм фэгъэхъягъэ иофтхабзэр зэрифэшшуашу регъеклокыгъэнэм фэшэл эдажапэм идиректорэрэ Пэнэшьу Борис игүсэу иоффшо зэрээшшуахыгъэр. Аш фэшыхыт ежь Блэгъожь иоффшагъуху, методистхэу Уайкъокъо Маринэрэ Нэхэе Зарэрэ мэфэреным хякъэхэм зэрахэтигъэхэр.

Къуекъо Налбай ишхъэгъу сэу Жаннэ игусагъэх иклалхэху

мэ янысэу Мулиэт ыкы тхыльэу ўызээпэутхэм тынаэ атырытегъадээ.

Актовэ залэу тыччэхъагъэр гъэклэрэхъагъэ. Сценэ дэхэшхом игупчэ Къуекъо Налбай исурэт ит, исэмэгукли, иджагбгъукли къызыщыхъуээрэ идунаи зышиухыгъэрэ тетхагъэр. Ахэм аччэгъкээ кэлхагъ: «Зы бзый. Зы макъ. Зы къамзый».

Зэхахъэр дахэу, зыпк итэу зэришагъ Къунчыкъохъэблэ гурит еджапэм урсыбзэмрэ литературэмрэкээ икэлэгэдэжэ, лэшэгъту тфанэм ехъурэ исэнэхъат рилэжъагъэу Бэшыкъо Зулихъэ. Сыхъаттум къыклоц адигэ дунаим имызакъо, зищихъу азорэ усаклоу, тхаклоу Къуекъо Налбай ыццэ ежь зыщеджэгъэ гурит еджапэм зэрэфаусыгъэр зэрягупэр, аш итхыгъэхэр нэмыхъ горэхэм афэбгэдэнхэу зэрэшьмытыр къыхагъэшьиз нэбгыре 20 фэдиз къэгүшагъ.

Апэ гүшүээр зыфагъэшьошагъэр район администрацием ипащэ игудзэу Хъэдэгъэлэ Марыет. Хъакъэхэм, зэлукээм къеклонлагъэхэм район администрацием ипащэ ыццэлээр

Бэлли, Лауркъани, ышэу Лаушэ Аспъани, аш ыпхью Светлани. Налбай иунэкъохъэр, игупсэхэр, иныбджехъуэхъэр купышо хьоу зэхахъэм хэлэжъагъэх.

Дахэу зэхащагъ

Еджапэм чэххэгъум адигэ шууашхэхэр зыщигъ пшэшэжъехэр хякъэхэм къащылэгъохъ. Еджапэм укызэрчахъэу

Къуекъо Налбай Алахъталэм акъылышио къызхильхъэгъэ усэкошху адигэ лъэнкъымкээ къититыгъ. Аш ытхыгъэхэр зыни фэбгэдэнхи, хэбгэлэнхи плъекъщэн.

нэпльэгъум къыридзэрэ къэгъэлэгъоным ткылэхъагъ. Стол зэгъэфагъэм Налбай охтэ зэфэшхъафхэм таразыгъэгъэ сурэтхэр щызэготых. Ахэм ахтэлэгъо иныбджеху тинэуасхэм ашыщхэр (тичилэ кланэу зидунай зыхъожыгъэ Хъут Шамсдинэ).

Мы сурэтыр Налбай ыныбжь ильэс 50 зэхъум «Къунчыкъохъаблэ ицыф гъэшшуагъ» зыфиорэ щытхуцэл фаясыгъеу чылэм къызэхъэхэм атырахыгъагъ, — къытфуяту Налбай —

къафэгушуагъ, шлоу щылэр къадэхъунэу къафэлэуагъ. Къуекъо Налбай ижабзэ баеу, игупшихъэр куоу зэрэшьтыгъэм апк къикыкээ итхыгъэхэр лъэнкъыбэмэ абзэкээ зэрэзэрадзэклирэ къытшагъ. Иоффшальъэхэмкээ мыйкодыжын сауьтэт зыфиштэуцужын зерилъэкыгъэр, Адигеир зэрэднауза зэраригшшагъэр, тэзэрэригшшор, зэрэшьмыгыгушштэр къыхигъэшьигъ.

Пчыхъалыкъо Аюб, Төүцожь районым инароднэ де-

путатхэм я Совет итхьамат:

— Къуекъо Налбай Алахъталэм акъылышио къызхильхъэгъэ усэкошху адигэ лъэнкъымкээ къититыгъ. Аш ытхыгъэхэр зыни фэбгэдэнхи, хэбгэлэнхи плъекъщэн. Джары тицыхъэм ар шу зыкъальгъурэ ыкы ыццэ еджапэм фэусыгъэнэм фэгъэхъыгъэ иофыгъор тисессие изэхэсигъо къызыхэтэлхъэм, зыкъынгъэ ахэлэу зэкэ депутатхэм зыкъыдьрагъештагъэр. Аш нафэ къешы Налбай итхыльхэм цыфхэр зэржджэхэр, ахэм ифэшьошэ уасэ зэрафашырэр, ар шу зэральгъуэр, аш зэрэргүшхохэр.

Джащ фэдэу зэхахъэм къыщигушигъагъэхэм къыхагъэшьигъ Налбай усэкошху, тхэлкошху, драматургэу зэрэштшэштагъэм имызакъо, цыфышуо, ныбджеху хялалэу, гукэгъушо хэлъэу, ыпэлэ чыжэу пльэу, ллы ышэу зэрэшьтагъэр. Иусэ-

зыфиорэм иредактор шхъалэу Владимир Архиповыр, Урысыеми изаслуженэ артистэу, Адыгэ Республиком инароднэ артистэу Зыхъэ Заурбай, республиком искусствэхэмкээ изаслуженэ иофышэу Хъакъуй Аспъян.

Къуекъо Налбай иныбдже-го, юстицием иполковникуэу Лаушэ Аспъянэ аш ыпхьюо, философи шэнэгъэхэмкээ докторэу, профессорэу Лаушэ Светланэрэ гупшысэ куу хэльэу къэгүшагъэх, «Российский союз профессиональных литераторов» зыфиорэм ирэгion къутамэ ипащэу Мэджэдэ Мэдни, Адыгэ тхыль тедзапэм идиректорэу, тхаклоу Къуекъо Шыхъамбыий, гуманитар ушэтихэмкээ республиком институтым иоффышэу Щэшэ Аспъяни,

хэм ашыщхэм къяджагъэх Адыгэ Республиком культурэмкээ иминистрэ игудзэу Шыэуапцээ Къуекъо Аминэт, философи, публицистэу, социологии шэнэгъэхэмкээ докторэу Хъагъур Айтэч, поэзием и Дунэе академии ичлен-корреспондентэу, тхаклоу, Пшызэ культурэмкээ изаслуженэ иофышэу Альманаху «Кубань литературна»

нэмыхъхэми гүшүэ фабэхэр Налбай къыфалуагъ.

Къуекъохэм ацэлээлээ инахыжъэу Нурбай хякълеу къафэлэгъэхэм, зэкэ къафэгумэхъигъэхэм «тхашуягъэпсэу» къариуагъ. Иунагъо ыццэлэ ишхъэгъусэу Жаннэ зэкэ къафэулэгъэхэм Налбай зэрэшьмыгушшэрэм, аш иоффшагъэхэм уасэ зэрафашырэм, зыщеджэгъэ еджапэм ыццэ зэрэфаусыгъэм афэш зэкэхэм зэрафэрэзэр къытшагъ, та-пэлэ амал зэрэлэу еджапэм къыдехъээ зэрэшьтагъ, Налбай ильягъо риклонхэ кэлэдэжаклохэм къахэхэм зэрэг-пэштагъ къыхигъэшьигъ. Гурит еджапэм идиректорэрэ Пэнэшьу Борис и зэкэ къеклонлагъэхэм рэзэнгъэ гүшүэхъэр ариуагъ, гушшогъо иофкээ тапэки къафэлонхэу, псаунигъэ яланэу къафэлэуагъ.

Икэухым кэлэдэжаклохэм Къуекъо Налбай итхыгъэхэм атхыгъэ пьесэ цыклюхъэр къа-гъэлэгъуагъ, къэшьуагъэх.

НЭХЭЕ Рэмээн.

КІэлэцІыкІу футболыр

ШУХАФТЫНЫМ МЭФЭКІЫР КЬЕГЪЭДАХЭ

Адыгэ Республикаем футболымкіэ икіэлэцІыкІу-ныбжыкіэ спорт еджапІэ зыщызыгъасэхэрэр Краснодар краим изэлгүхгэ зэнэкъокку хэлажьэх.

— 2002 — 2003-рэ, 2004-рэ, 2006-рэ ильэсхэм къэхъугъэ клалэхэр апэрэ купым хэтих, — къытиуагь республикэм футболымкіэ икіэлэцІыкІу-ныбжыкіэ спорт еджапІэ ипащэу Хъабэхъу Рустем. — Кіэух зэлгүхгээр командэхэм аублагъэх.

**Тэтэр Нурбай пэцэ-
ныгъэ зыдышерихъэрэ
ешлахом ягъехъагъэ-
хэм татегущыиІэ
шилоигъу.**

— Адыгэ Республикаем иза-
служенне тренерэу Тэтэр Нур-
бай 2006-рэ ильэсэм къэхъугъэ
клалэхэм япащ. Командэ 12 купым
щызэнекъоккугъ. Пешшорыгъэшъ^{зэлгүхгэ} Адыгэим щыш клалэхэр дэгъо аашшагъэх. Апэрэ
чыпілэм икъидэхын фэгъехъагъэ^{зэлгүхгэ} Славянск-на-Кубани
икомандэ Ѣенекъоккугъэх. Ти-
ешлахом 1:0-у теклонигъэр
къахыгъ.

**Республикэм икіэлэ-
еджаслахом апэрэ чып-
ілэр къызэррахыгъэм сида
къыхэгъэшыгъэр?**

— 2008-рэ ильэсэм къыщу-
благъэу тиблэхэм апэрэ чыпілэр
зыкли къафагъэшшошагъэп. Ново-
российскэ Ѣыкіогъэ кіэух зэнэ-
къоккум тиблэхэм іепэлесэнни-
гээ къыщагъэлъэгъуагъэм ти-
гъэгушуагъ. Теклонигъэм фэбэ-
нэнхэм фэш зэгүрэлох, апэкіе
зильхэхкіэ шыкіешшуахэр къа-
гъотых. Бэрэ апэкіе зэрэлтыкіуа-
тэхэрэм ишшагъэкіэ ухумэн
юфыгъохэр агъэцкіэнхэр нах
іашх къафэхъу.

**Аиц фэдэ ешлахом тре-
нерым игущиІэ къыхэшэу
олъытэба?**

— Тэтэр Нурбай башшагъэу

ныбжыкіэхэм юф адешіе, Мые-
къопэ «Зэкъошыгъэм» итре-
нерэу, тренер шыхыаэу Ѣытыгъ.
Клалэхэм арион фэе гүшшэхэр
игъом къегъотых, зэгъэпшэнхэр
ешых.

**Рустем, 1991-рэ ильэ-
сэм Тэтэр Нурбай зипэ-
щэ икіэлэцІыкІу командэм
Урысылем апэрэ чыпілэр
къызэршыдихыгъагъэр
спортым пыщагъэхэм
ацыгъупшиэрэ.**

— 1976 — 1977-рэ ильэсхэм
къэхъугъэ клалэхэр командэм
хэтигъэх. Игорь Фильченкэр,
Хъокло Къэлпълан, Шэуджэн Хъэ-
санбый, Пэунэжэ Азэмэт, нэ-
мыкіхэу командэм хэтигъэхэр
футболым Ѣашшагъэх. Москва,
Краснодар, Налык, Мыекъуапэ,
фэшшхыаф къалэхэм якомандэхэм
аашшагъэх.

**Футболым ціэрыло
ицыхыун зылъэкІыщт клалэхэр
непи шыгъасэхба?**

— Зыкъызэуахынам, яму-
радхэм афэкіонхэм афэш іепы-
лэгъу тафэхъу. Сэнаущыгъэ зы-
хэль къэлэцыкіубэ тэгъасэ, яг-
етыныгъэ хагъехъонэу тэгүгъэ.

Мэшилахь, спортым ицо-

**льэ дэгъуухэр Адыгэ Рес-
публикаем щагъэпсыгъэх.
Футбол ешлахом ягъягъэхэ
хэхъо-
щтэу тэлтын.**

— Республикаем и Лышшхъу
Къумпъыл Мурат, аш ыпэкіе рес-
публикаем ипащэу Ѣытыгъэ Тхъа-
күүшина Аслын, Правительст-
вэм, Парламентын тафэрэз. Стадионхэр,
спортым пыщагъэхэр ят-
пльэхкіэ дахэх. Тренер іепэлас-
хэр, спортым зэнэкъокхэм язэх-
щэхкіэ дэгъуухэр тищыкагъэх.
Физкультурэм спортымрэ ап-
ыщагъэхэм ягъягъэ зэрэххэ-
щтэм сицыхъэ тель. Спортыр
псаундыгъэм иптаал.

**Краснодар краим апэрэ
чыпілэр къыщыдэзыхыгъэ
командэм иешлахом
гъэзетеджэхэр ацыдгъэ-
гъуазэхэм дэгъуба?**

— Сигулэу аціэхэр къесло-
щых: Аульэ Амир, Акіль Амир,
Гъукэлі Джамболэт, Бырсыр
Сэлым, Едыдж Тамерлан, Кол-
мачев Александр, Катаев Ренат,
Нэсыфэ Рэмэзан, Текнеджиан
Михайл, Лышшэкъо Ренат, Хъа-
пыштэ Алан, Хъапыштэ Иланда,
Хъаткъо Адам, Хъаткъо Астемир.

**ТизэдэгүүшиІэгъу икІүх
тренерым, командэм афэ-
гъэхыгъэу сида джыри
къытапло ишилоигъор?**

— Командэм итренерэу Тэтэр
Нурбай ыныбжэ ильэс 70-рэ
хъугъэ. Ешлахом зэнэкъоккум
апэрэ чыпілэр къыщыдахи, пащэу
ялэм шүхъафтын дэгү фашшагъ.
Тиспортым еджапІэ ыцікіе сэри
Тэтэр Нурбай, командэм иешла-
хом сафэгушо, спортышхом
нах ціэрило Ѣыхъунхэу афэсэло.

2002 — 2004-рэ ильэсхэм
къэхъугъэ клалэхэри Краснодар
краим изэнекъокку чанэу хэлэ-
жагъэх, финалым хэхъагъэх.
Тренерху Пэунэжэ Азэмэт, Ба-
тырьбл Руслан ящахху кіэух
зэлгүхгэ зэлгүхгэ зафагъэхъазыры.
Адыгэ Республикаем имэфэкі ма-
фэ тигъэхъагъэхэр фэтэгъэхы.

**Спортышхом нах
ціэрыло Ѣуцихъунэу,
ѡуцихъагъэхэм ахэ-
жисүгъэхъонэу Ѣуцихъо.**

— Тхъауеъэпсэу.

ЕМТЫЛН Нурбай.

Сурэхэм артыхэр: Хъабэ-
хъу Рустам; Краснодар краим
апэрэ чыпілэр къыщыдэзыхы-
гъэ командэу Тэтэр Нурбай
зипашэр.

Зэхэзыщагъэр
ыкІи къыдэзы-
гъэкІыэр:

Адыгэ Республикаем
лъэпк ЙофхэмкІэ,
ІэкІыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкэ-
гъухэм адьрияэ зэпхы-
ныгъэхэмкІэ ыкІи
къэбар жуугъэм
иамалхэмкІэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кІэ
заджэхэрэх тхъапхэу
зипчыагъэхкІэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлхээ, шрифтыр
12-м нахы цыкІунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэх
тхъагъэхэр редакцием
зэкігъэкІожых.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутийн ЙофхэмкІэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкІэ ыкІи зэлъы-
ІэсэкІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпІэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІэмкІи
пчагъэр
4283
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2497

Хэутийн узцы-
кіэтхэнэу Ѣит уахтэр
Сыхъатыр

18.00

Зыщаушихъятыр
уахтэр
Сыхъатыр

18.00

Редактор
шхъаїэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаїэм
игуадзэр
Мэцлэкъо
С. А.

ПшъэдэкІыж
зыхъырэ секретарыр

ЖакІэмыкъо
А. З.

